

Передплата

«РУСЛАНА» виходить:

в Австрії:

за чл. рік . . . . . 20 пер.
 « » « » . . . . . 10 пер.
 за чверть року . . . . . 5 пер.
 за місяць . . . . . 1-70 пер.

За границю:

щорічний рік . . . . . 16 рублів
 або 36 франків
 за чверть року . . . . . 8 рублів
 або 18 франків

Єдине число по 10 сот.

РУСЛАНА

«Барвен ми очі і думу ми варем: а не воьмеш мплоста і віри не воьмеш,
 бо руске ми сердце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що день
 крім неділя і руских свят
 о 5^{1/2} год. пополудні.

Редакция, администрация і
 експедиция «Руслана» під
 ч. 1. п. Дамбровського (Хорун-
 щини). Експедиция місцева
 в Агенції Соколовського в
 пасажі Гавсмана.

Рукониси звертає ся лише
 на попереднє застереженє.—
 Реклямації неопечатаніє
 вільні від порта.— Оголо-
 шеня звичайні приймають
 ся по ціні 20 с. від стріч-
 ки, а в «Надісланім» 40 с.
 від стрічки. Подяки і прив-
 атні донесеня по 30 сот.
 від стрічки.

Аллюкція Святійшого Отця Пія Х. на тайнім Консистої з 16. грудня.

Всечесні Братя! Коли Христос Господь наміряв опустити свою Кровю окуплену Церкву і зі сего світа піти до Отця, предсказав нам кілька разів і виразно, що ми будемо безнастанно мучені ворожими переслідованями і що ніколи на сій землі не будемо вільні від досвідчєнь. Що було добре для Жениха, те мусіло бути відповідне для Ёго Любиміці; як до него було сказано: «Царствуй по середь враговъ твоихъ», так вона скрізь серед рядів ворогів і борб мала панувати від моря до моря, аж доки не дійде до краю приречєня і не вступить щасливо до вічного спокою.

Ми бачимо, що се пророцтво Божественного Спасителя, як взагалі по всі часи, нині найточнїше сповняє ся. Коли тут маємо отверту і нетазну боротьбу, а там підступ і злобу, то все таки всюди Церков є гноблена. Права, які носідає, бувають атаковані і топтані ногами; всі закони є в погорді навіть у тих, котрих було би обовязком, боронити їх авторитету; заразом безбожний і злобний бруд преси оквернює святість віри і чистоту обичаїв на найбільшу шкоду душ, а не менше на шкоду і замішанє горожанського товариства. Се бачили Ви часто вже передше, а не давно власними очима навіть на наших горожанах.

До сих нещастє долучує ся ще дуже прикре; широко розповсюдженя жажда новости, яка не зносить ніякої карности ані проводу: своїми ударами на науки Церкви а навіть на саму Богом обявлену правду хоче вона захитати найсвятїшою релїгією в її основах. До сего зміряють тоті — о, коби їх було менше — що майже зі слїпою жаждою приймають насмїлійші опінії так названої науки і критики, поступу і гуманности. З погордою авторитету римського Папи і Єпископів розширяють вони найбезбожнїйші методичні сумніви про основі самої віри; передовсім, коли вони належать до священничого стану, то заведбують теологічні студії а черпають філософію, соціологію і літературу із затровних жерел; відтак на всі застави захвалюють певний рід світської совісті, яка стоїть в противенстві зі совістю католицкою; вкінці приписують собі право і обовязок поправляти і реформувати совість католиків.

З певністю треба би глибоко жаліти, як би тоті люди зовсім опустили Церков і хотїли перейти на сторону її

здекларованих ворогів; але ще сумнїйше, коли вони так дуже прибиті слїпотою, що мимо всего вважають себе синами тої самої Церкви і тим величають ся, хоч ділом, коли відай також не словами, злегковажили собі приречєне вірности, яке зложили при хрещєню. І так вони у своїх совістях приходять до фалшивої певности, держать ся сильно практичного християнства, приступають до трапези Господньої і, що є грозою, вони приступають навіть до престолу Божого і там приносять святую жертву. І тут все те, що вони голосять, що вони роблять, чого з найбільшою упертостію вчать, все те показує, що вони стратили віру, і що вони потїшаючись ще, невачєби находились в кораблі, вже нужденно затонули.

Йдучи за прикладом наших попередників, котрі з найбільшою чуйністю і сильною грудію хоронали правдиву науку, з найбільшою дбалостію стараючись про се, щоби її чистота не була закаламучена, памятаючи на приказ Апостола: depositum custodi-преданіє сохрани.

Ми також недавно оголосили декрет Lamentabili а невдовзі енциклїку Pascendi dominici gregis; в найрізкїйших словах Ми упїмнули єпископів, щоби вони крім інших заряджень, які Ми були вчинили, передовсім також з найбільшою старанністю стерегли семінарії, аби не нанесло ся ніякої шкоди образованию молодїжи, яка там виховує ся в надїї, що з часом вїде в звязь духовенства. І Ми тішимо ся, коли можемо сказати, що сєсі упїмнення прийняли всі Єпископи і ревнєно їх виповнили.

Але Ви знаєте, Всечесні Братя, як на Наші вітцївскі перестороги в цілі навернення блудячих тоті послїдні самі відповіли. Деякі в найблуднїйшій ложі заявили, що Наші слова не до них відносять ся; вони старали ся в сей спосіб через підступні викрути утечи перед засудом. Другі знов показали, на глибокий біль всіх добромислячих, в злобнїй гордості отвертий опір; тому то почувасмо себе остаточно приневоленими, коли ми вже вичерпали средства любови, в найглубшїм болю душі зарядити канонїчні кари. Тимчасом не перестанемо з цілою ревностію молити ся до Бога, яко до Отця милосердя і світла, щоби блудячих навернув на дорогу праведности. Ми бажаємо дуже, Всечесні Братя, щоби Ви се мали в пам'яті, і не сумнїваємо ся, що доложите всего стараня, щоби влучности з Нами сєсі погубні блуди після можности здавити.

3 подій в Перзії.

В Перзії відбули ся недавно поважні заворушеня. В деяких місцевостях виповів нарід війну своему шахови. Молодий шах Алї Мірза присяг не менше, ні більше, як чотири рази на конституцію, надану Перзії ёго батьком. Перший раз присяг він на неї як цаслїдник престолу враз зі своїм вітцем в р. 1906. Другий раз зложив він на неї святоточну присягу в січні 1907 р. коли по смерті вітця вступив на престол, втретє в лютім, а по раз четвертий дня 12. падолиста 1907 р. Однак шах не додержав присяги. Конституція звязувала ёму руки, не дозволяла абсолютно правити державою, на що шах отверто жалив ся. В боротьбі між приклонниками конституції і реакціонерами шах ставав отверто по сторонї останних. За ёго почином і при ёго помочи основано в початках падолиста клуб «Футувет» (шляхта), до якого вписало ся кількох членів родини шаха, давнїйші державні достойники і багато людей, що з нової форми правленя були невдоволені. Все те довело до конфлікту шаха з парламентом і міністрами. Коли шаха упевнювано, що російске посольство стоїть за ним і готове помочи ёму бригадою козаків, оточити ними палату шаха і увязнити міністрів, — шах відповів, що волить бути володарем «під московскою тінію», як піддати ся парламентови, що відняв ёму багато прав володаря.

Найбільше відчув шах фінансове обмеженє, яке на него наложив парламент. Доси міг шах брати з державної каси стільки грошей, скільки душа забажала, нині обмежений він на цивільну лісту в сумі пять сот тисяч туманів (2^{1/2} мільона корон), яка давнїйшим шахам ледви вистала на одну, невелику подорож до Європи.

Спеціальну нагоду до заворушень в Перзії дала вістка, яка наспїла до Тегерану, що на західній границі забрали турецькі війська самовільно частину перської території. Нарід почав негодувати. В парламенті понесли ся оклики против міністрів, що не боронять краю, а вони заявили, що військові справи залежать виключно від молодого шаха, а чому він не стане на чолї армії і не відпре ворогів, про се вони не знають, бо шах не звиває їх до себе на раду. Сим виясненєм дали міністри доказ, що вони є мужами довіря парламенту а не шаха. Незручне виправдуванє міністрів озлобило шаха і він, під напором своїх дворян, зробив так, як яло ся азиятови. Він післав свою гвардію, щоби окружила парламент і привела перед ёго лице «сих нікчемних собак» міністрів, а коли гвардія сповнила приказ, міністрів вкинено до вязниці. В столиці піднято крик против шаха, який, щоби покарати своїх підданих, велів в додатку війську замкнути базарі, через що населенє лишив поживи. Війська почали стрїляти по улицях

міста. Мимо сего парламент радив дальше, а коли шах по увязненю міністрів зажадав, щоби посла змінили конституцію в сім напрямі, що міністрів іменує шах, а не парламент, посла відкинули се бажане шаха.

Програв шах ще в иншій напрямі, бо в обороні увязнених міністрів станули посла чужих держав і шах був зневоленний випустити міністрів на волю.

Коли шах остаточно побачив, що сею дорогою далеко не зайде, що парламент може его зневолити, після установа конституції, до резигнації на річ сина — помирился зі своєю долею, махнув рукою на свого північного покровителя і на его бригаду козаків і заявив — що готов по раз пятий присягти на конституцію.

На разі скінчила ся комедия. Можлива річ, що на будуче відхоче ся її шахови ще раз спробувати.

Злооні видумки д-ра Івана Франка.

Написав
Іван Верхратский.

(Дальше).

Последними судило ся нам бути.

Последними судило ся нам бути —
Тернистая пред нами ще дорога,
Та дальше, братя, дальше в імя Бога
Гіркое лихо мужно перебути.

Привіту нам? его нам не учути!
В томленім серцю буря і тривога:
Коли-ж, коли-ж та жатва буде многа,
Коли-ж скінчить ся важкий час покути?

Терпіня, братя, бодрости, надії!
Могил так много! сіймо на них цвіти!
Нову на гробах жизнь ростім думами.
Приймившись расти забренять рісні,
Піснь воскресеня, щасливійші діти
Втішать ся праці нашої плодами.

Раз тільки!

Раз тільки, раз в житю цвите
Невинная, чистая любов,
Зовявши не зорів знов —
Раз тільки, раз в житю цвите!
Втеряний рай не верне вже,
Даремний всякий, всякий зов —
Раз тільки, раз в житю цвите
Невинна, чистая любов!

Мабуть свободен вже не буду.
Мабуть свободен вже не буду
Счарований єї очами,
Счарований єї бровами —
Мабуть свободен вже не буду.
Пестить і доси серце злуду,
Мов путник марево пуццями —
Мабуть свободен вже не буду
Счарований єї очами.

Чого ти змарніла?

Чого ти змарніла
Моя ти калино,
Моя ти єдино,
Чого ти змарніла?
Чого посумніла
Моя білявино,
Чого ти змарніла
Моя ти калино?
Як ми не марніти,
Серця розлучили,
Ах, нас розділили;
Як ми не марніти
Не маю з кам жити,
Один лиш був милий —
Як ми не марніти,
Серця розлучили!

Як з серця піснь пливе.
Як з серця піснь пливе,
То серця і досягне,
До себе серце тягне,

Як з серця піснь пливе.
На крилах нас несе,
У рай, душа де багне —
Як з серця піснь пливе,
То серця і досягне.

Коли ще серце живо бе.
Коли ще серце живо бе,
Пий чашу розкоши — життя,
Ізпий весело аж до дна,
Коли ще серце живо бе.
Бо юність раз лише цвите,
Одцвивши в друге не верта —
Коли ще серце живо бе,
Пий чашу розкоши життя!

Соловій співав у гаю.

Соловій співав у гаю,
Жалі в пісні виливав,
Голос тужний мов вмірав,
Соловій співав у гаю.
Я задумавсь в лісній маю,
Серце біль туги стискав,
Соловій співав у гаю,
Жалі в пісні виливав.
Я згадав мої страданя,
Що на серця скрилясь дні
І минулі шастні дні
Я згадав мої страданя,
Непокої і бажаня,
Буйні гадки юности —
Я згадав мої страданя,
Що на серця скрилясь дні...

Геть печалі!

Небо чисте, голубе,
Зірки сяють золоті,
Місяця блестить срібло,
Соловейчик пісни ле,
Лози шепчуть ся рісні
І леліє жерело —
Вечір тихий, теплий май —
Геть печалі! заспівай!

Літній ранок.

Ранок блиснув золотий,
Сонце встало і лучами
Вяже землю з небесами.
Всєдух чистий, прозорний,
Під перлами трави гнуть ся,
Соловій пісни льють ся,
Гай зелений гомонить,
Радісно витає сьвіт —
Із блакитной висоти
Роздає ся імн любові!

Рондо.

Здоров братко! рондо нехай звенить —
Чей ся удасть, весело забренить.
А брате так ті рими укладати:
На ить щоб вісьмь, а пять стихів на а ти —
Такий забег мізок мені скоблить!
Встрявай! — перо втомивши ся пацить...
От семий стих! чодо ся розяснить:
Таки не втну і осьмий написати,
Здоров братко!
Ще пять стихів, так штука ми велить,
Мов галушки так дальше залохтять
Зобгать стихів; ко-б до ладу дібрати!
Дванайцятий сли зможу поскладати,
Остатний стих як пташка прилетить!
Здоров братко!

Згаднє.

Як калинки рісно цвіли
Як гаї загомоніли,
Незабудки процвітали,
Весело у даль брєніли
Филєнки кристалні річки —
Ми по березі сиділи
На коверцях многоцвітних
Із собою говорили —
Вели любов розмовоньку
Я і мій сердечний милий.
Любу слухати розмову
Калиноньки ся хилили
А на вітках на ріснєньких
Соловейки пісни піли —
А тепер калинки звяли,
Соловейки одлетіли,

А тепер утихли пісни,
Буйні вітри зашуміли —
А тепер поникли цвіти,
Щастє, втіха теж одцвіли...

До любви.

Якими слови маю величати,
Що-б ты любви, гідно оспівати?
Із всіх чеснот найвисша ты чесногто,
Тобі ся кождий мусить поклоняти
Любве, ты міра всі держиш твореня,
Усе собою знаєш оживляти.
Твої святости най невірник хулить,
В святини міра мусить ты узнати.
Твої, любви, чаровне огниво
Весь мир великий знає сопрягати.
Твої любви, анельскіє крила
Весь мир великий звязють огортати.
Твоє несе святоє вдохновєне
В блакити неба крильми соколяти.
Коли із серцем серце ся повяже,
У горю знаєш осолоджати.
Коли із серцем серце ся повяже,
У щастю знаєш щастє убільшати.
Богатим і бідним, ты усім зарівно
Бальсам небесний вмієш улинати
Багат чи бідний — ты не розличаєш —
Усіх зарівно вмієш ублажати.
Однак святійшим єсть твоім хоромом
Кохачою своєю дигину мати.
Богів би треба бєді сердечной,
Щоб материнське серце оспівати!

Доволі! Треба пригадати, що поезії ті були писані р. 1880, в час, коли у нас мадо хто займав ся рускою літературою, а предєя і нині ті поезії легко читають ся. Коли б ті поезії були написані в німецькій язиці, так і в літературі так високо образованій, як німецька, були-б они для язики і старанної форми цїнені. Та годі! Я нависав ті поезії та тогді я не найшов читателів, лише завистних критикоманів, котрі тих поезій не читали, тільки їх з гори порікали, обєміяли і обругали. О тім, що де котрі форми поетичні я первий ввів на Галицькій Русі, они навіть не згадали. Впрочім як було читати мої тріолети наприклад такому п. Роману Розмаринови, котрий так тилько (?) селебезував сонети Петрарка?

Минуло кілька років. Я не озивав ся до давних моїх товаришів в Львові; они-ж думали, що я зовсім перестав працювати. Тим часом так не було, бо я все працював дальше, хоть окрім деяких природописних праць по німецьки написаних, я не публіковав нічого. Аж доперва в калєндарі [„Просьвіти“ на р. 1891, а помістив статю „Мотилі, шкодники господарству“. Коли-ж відтак перенесено мене до Львова, я знов де що яв публікувати. Давні молодяки вже тепер стали мужами, а навіть безусий перше п. Іван Франко украсив ся тепер усом, хоть правда дуже коротким. Давні мої товариші вже посивіли і з’отяжіли — я думав, що вже не прийде ся мені тратити дорогий час на полєміку. Та не так то вишло, як я міркував. Народ літератський у нас на Русі без пустої сварки не годен жити. Р. 1894 я помістив в Archiv für slavische Philologie д-ра Ягіча статю „Woher kommt der Name Boyki“. Не чіпав я в тій статі нікого, тільки написав те, що слїдовало з моїх студій. Тому статю перетолкував я на руске і помістив в „Діла“. Тим часом бл. п. Омєлян Партицький дуже огірчав ся мою статєю, котра зовсім противилась его виводам, взятим із Шафарика і Добровского. Вивязалась полєміка межі Омєляном Партицьким а мною, ведена з сторони О. Партицького пристрастно, хоть не конче щасливо. До того вишались ще і другі голоси, котрим однакож я не одвічав. Розуміє ся, що при таким спорі то мусів бути також і п. Іван Франко, щоби знов показати, що ні-бь держить пальчик на живчику всего умового життя Русі-України. В „Житю і Слові“ (вид. Ольгою Франко р. 1895 I. кв. ст. 146 — 149) він приписав свої дописки до статі Володимирова Охримовича (фейлетони „Діла“ ч. 255, 256, 263, 264 з 1894). На стор. 147 пише „нелюбов Підгірян до Бойків може не мати нічого спільного з назвою „Бойки“ „згїрдний

відтінок міг перейти з людей на назву, котра первісно могла не мати такого відтінка. А в таких разі гіпотеза Партицького про кельтське походження сеї назви (се ще не значить, що й самих мешканців наших гір) видалась би мені більше правдоподібною, ніж вивід д. Верхратського. Полемізуючи з бл. п. О. Партицьким в „Дѣл-і“ я опираючись на дослідах, привів тільки примірів назв взятих з певних форм бесіди місцево уживаних у різних Славян, що мов, впрочім оригінальне припущення що до назви Бойків, зовсім оказалось правдоподібним. Тож прийняли его славянські учені а відсунули припущення Шафарика і Добровського. Щось в рік по скінченій полеміці з О. Партицьким, я нашов в самім люді потверджене мого припущення що до повстання назви Бойків. І так стрів я у людю назву „Бемки“ на Русинів в Черниляві, Завадові і околиці*). То для мене зовсім достаточо. З п. Іваном Франком я спорити не буду.

(Дальше буде).

*) Назва „Бемки“ єсть місцеза і буває давана жителями Семерівки, іменно тим нечисленним впрочім Русинам, котрі кажуть бем ко си у, бем роблю м. будем косити, будем робити пр. жителям Черниляви, Завадова і др. Та назва утворена наростком. ко з форми: бем: Бемко, так як Бойко від бойе, Лемко від лем. J. V.

Просимо відновити передплату.

Новинки

— **Календар.** В неділю: руско-кат.: Аггея, Теофані; римо-кат.: Томи еп. — В понеділок: руско-кат.: Данвіла прор.; римо-кат.: Давида. — Ві второк: руско-кат.: Севастіана; римо-кат.: Сильвестра п.

— **Нові вибори до соймів.** Бюро кореспонденційне довідує ся, що сойми Горлиці і Градиска, Чехії, Галичини і Країни не будуть розв'язані, бо їх час функції кінчат ся з днем 26, 27, 28, зглядно 29. грудня с. р. Розписане нових виборів для тих соймів має наступити безпроволочно. Сойм тирольський, котрого час функції кінчат ся аж 24. червня 1908, буде невавом розв'язаний.

— **Для емігрантів вертаючих з Америки.** Вертаючі з Америки емігранти можуть з весною 1908 р. в числі 4000 до 5000 знайти постійну роботу при регуляції галицьких рік, виконуваних в заряді державнім. Дневна заплата буде

вносити 1 К 20 с до 2 К в міру роботи і здібности робітника; в акорді може пильний робітник й 3 К на день. Робітників буде потреба: 1) при регуляції Висли в Кракові 600, в Щуціні і Тарнобжегу 100, в Живці коло регуляції Соли 150, у Вадовицях 200, в Бохні 200, в Нов. Санчи 400 до 500, в Тарнові 200, в Дембці 250, в Ряшеві 250 для регуляції Вислока а 250 для регуляції Млечки, в Перемишлі 600, в Динові 100, в Низьку 100, в Стрию 200, в Болахові 150, в Станиславові 150 до регуляції Бистриці, 250 до 300 для регуляції Дністра, в Жидачеві 100, в Заліщиках 100, в Коломиї 100 робітників. Близких пояснень уділяють управи будови регуляції рік і їх експозитури в наведених повисше місцевостях. Рівночасно повідомляє намісництво, що при роботах меліраційних, виконуваних в адміністрації виділу кравого зможе яких 10.000 до 12.000 робітників знайти роботу з весною а треба буде: в Могілі коло Висли 500, в Подгуржу 500, в Неполомицях і Гроблі 1000; в Устю сільнім і Воли пржемиківській по 500 робітників; в Домброві 1000, в Тарнові 100, в Ржеменю 500, в Мокринові 1000, в Вечірка п. Мости вел. 500; при регуляції Буга в повіті каменецкім 100, в Оглядові 500; у Львові при регуляції Полтви 1000; в Рогативі 500; при горіш. Дністрі 300, при наддністр. багнах 1000; в Комарні 500; регуляція Рати в равськім повіті 1000; при регуляції Тисьмениці в дрогибицькім повіті 1000, в Сяноці 500 робітників. Близші поясненя дадуть управи будови в згаданих місцевостях і бюро меліраційне в кравім виділі. Крім того може значне число робітників знайти роботу в підприємствах доставляючих матерьяли будівельні для робіт регуляційних або підприємства таких робіт.

— **Нові пожарні філії львівського „Сокола“** заложено далше в отсих місцевостях: Нове Село (пов. Збараж), Красів, Раковець і Піски (пов. Львів), Пронятин (пов. Тернопіль), Стінава нижня, Вівня, Верчани і Стінава вижна (пов. Стрий), Улашківці-Юрид. Вас., Ягольниця і Росохач (пов. Чортків) та Росільна (пов. Богородчани).

— **Покрасний приклад.** Король іспанський Альфонс XIII. іменував свою сестру Марию Тересию, яка тішить ся в Іспанії найбільшою симпатією, председателькою „Народного Комітету Пань“, який має за задачу збирати церковні ризи і роздавати між убогі церкви. Інфантка прийняла се достоїнство з найбільшою радістю і сейчас вислала відповідне письмо до іспанського єпископату.

— **Заходи в справі відновлення лат. єпископства.** Як доносить „Czas“, польська шляхта російського Поділя внесла на руки крил. Адама Сапіги, що пробував при Ватикані, просьбу

до Папи о привернене польського єпископства в Каменці Подільськім, яке цар Александер II після неудачного повстання зніс в р. 1863 і прилучив диєцезию до Житомира.

— **Нещаслива пригода** лучила ся в місточку Бібрці в перший день латинських Різдвяних свят. Після звичаю прийнятого в тій місцевості, в часі відправи т. зв. „Пастирки“ розпочав поліціянт стріляти з моздрів. При сїм поступав обережно о стілько, що порох підпалював при помочи льонта, а не розпаленим дротом, як то загально є прийняте. Та на жаль ся обережність сталась причиною его нещастя. Моздр набитий вже до остатного вистрілу не хотів чомусь стріляти. Поліціянт, бажаючи дослідити причину сего, зблизив ся до моздра, виймив сірник і засьвітивши его, нахилив ся над моздром, щоби запалити льонт, вложенний до моздра. Та не доглянувши добре, де є кінець льонта, підпалив безпосередно порох в середині моздра. Моздр нараз вистріляв а цілий набій его поділив поліціянта в горішню часть правого рамени при самій грудній клітці і полік дуже тяжко половину его лица. Покаліченого осмотрив зараз лікар (о 3. годині досьвіта), але є мала надія удержати его при житю. — З огляду на сей сумний випадок, як також на попередні подібні, було би порадо, коли би дотичні власти схотіли вглянути в се стріляне і зробили кінець сему легкодущному обходженю ся з моздрами та иншим оружьем стрільним, що коштує тільки людських жертв що року.

— **Як роздобути фонди на удержанє рускої захоронки у Львові?** Над сим питанем ведуть ся наради на всіх засіданях виділу тов-а і загальних зборах. Відзивають ся голоси, що устроюване вечерниць, фестинів і равтв, наганяє богато нашого гроша в чужі кишені а захоронці остає малий дохід. Порішено послати курсора до руских родин і в першій місяци вплинула досить поважна сума. Але як в кожній справі так і ту, дуже мале число львівських родин спомагає постійними місячними жертвами наше тов-о. Одні по місяцю або двох перечеркують своє назвиско, инші впишуть 2 К на цілий рік. Много є таких, котрі виправдують ся сим, що не вписувались в члени захоронки. Нам соромно навести їх назвиска. Коли львівські Русини не підпруть і на рік 1908 сталими жертвами змагань виділу, то прийдєсь звинути захоронку у Львові. Тому просимо дуже, щоби в кожній хаті курсорска книга нашого тов-а вістала записана. — **Від виділу тов-а „Захоронка“.**

— **Огні.** Дня 12. с. м. вибух огонь в громаді Виколи, самбірського повіта, і знищив 4 господарства селянські, наробивши шкоди на загальну суму 5419 К. При тім огні Катерина

Матеріяли до історії зносин Галичан з Буковинцями.

Ч. 103.

З дневника: 30. вересня 1868.

(Дальше.)

Та ни мігъ би нікть и за эле взяти Полякамъ то все, якъ бы они хотя крехіточки правди для Русинів мали, а то по їхъ виводахъ нема в Галичині ані мови руської ані народа руського — лишъ діалектъ який русько-полскій и щира Русь — Поляки. Схамінітєся, недолуди, бо лихо вамъ буди — говорить Шевченко. Хотіли би Ляхи зіскати для себе симпатію всеї Еуропа, а самі тиснуть терпеливихъ, дуже терпеливихъ Русинівъ; хотіли би самі помочи отъ Франції і Англіи и всеї Еуропа въ своєї справі проти Москви; але що Греки і Булгари здоймають сегодня за помочи Москви (тайної) оружє на Турка и хотять добути ся слободи народної, то єсть подлугъ слівихъ полско-лівовськихъ дипломатівъ бунтомъ проти порядку європейского, а

що Румунія въ где чимъ помагаєть Булгарамъ то є річъ достойна кари. Дивні люди ті Ляхи и несправедливі. Знають они, небожата, добре, що самі не смогутъ відродити Полщу, — анужъ братати ся съ Французами и другими западними народами а на соплеменниківъ, на южнихъ славянъ и на Русинівъ підшептovati урядови властному и Еуропі нечемні річи. Чикаймо, братя, кто верхъ озметъ! Най лише реформуєтєся далі Русія правдиво и совершенно, що часу потребуєть, а запануєть славянски слово и славянска правда на всю Еуропу.

Ч. 104.

(З листу Гр. В. до брата 11. IX. 1868). Отже Ти хочеш літературну славу повісити на кілок? Я піду невавом за Твоїм прикладом, бо-ж я лише за твоею намовою писав дуже мірні річи. Але дещо я ще надрукую, між иньшим віршовану відповідь на поезійку Федьковича в останнім числі „Правди“, що на мою думку є безлична і ідка. (Ся відповідь Шрама, досять слабенька, надрукована в его „Поезїях“, стор. 59).

Ч. 105.

З листу Гр. В. до брата у Відни, 20. IX. 1868. (Переклад з німецького): „Напиши мені про причину Твоєї рішучої постанови, не працювати більше на ниві руської літератури. Я цікавий знати се. Не скривай нічого передо мною, що відносить ся до Тебе і Твого поступованя, бо я люблю Тебе більше, як коли небудь, і інтересую ся дуже Твоею особою.“

Недавно писав мені Барвінський про шкідливість занадто безоглядної критики, що значні таланти відстрашує від усякої діяльності, — чи се про тебе мова, мій брате? Не лишай мене в непевности, бо я починаю наново інтересувати ся літературою, відколи мій настрій поправив ся...

Ще в одній справі потребує я Твоїї поради і Ти будь такий добрий, подати мені єї зараз, щоби я до четверга єї мав. Справа така: Др. Сущкевич був сегодня в мене і просив мене дуже, відвідати его в четвер вечер; буде в него більше товариство на его іменинах. Свою просьбу мотивував тим, що мене поважає і що я буду мати добру нагоду, пізнати ся з руською інтелігенцією (Партицьким і в.) Отже порадь мені, мій дорогий брате, чи маю я іти в гості чи ні.

(Дальше буде).

Коваль так тяжко попекла ся, що лежить тепер недужа, а Анна Коваль 6-місячна донька Івана Ковалю, померла в два дні опісля внаслідок тяжкого попеченя. — Дня 18. грудня о 3 год. по полудни вибух огонь в громаді Лучинці, рогатинського повіта, в хаті Николи Федунішина. Внаслідок того згоріло 6 хат разом з будинками господарськими, а загальна шкода обезпечена лиш на 3.700 К виносить 16.589 К.

Оповідки.

— Репертуар руского театру в Коломиї. (Салю «Каси щадничої». Початок 7½ вечером. Білети продає «Народна Торговля»).

В неділю дня 29. с. м. «Ой не ходи Грицю та на вечерниці» народний образ зі співами і танцями в 5 діях М. Старицького.

— Театр аматорів тов-а «Сокіл у Львові» виставить в неділю дня 29. с. м. у своїй салі при ул. Рускій ч. 20: «Розумний і дурень» комедія в 5 діях Карпенка Карого. Початок о год 6½. Білети мож скорше набувати в «Сокольській Базарі».

В антрактах продукції фонографу віде доси не гранич знімком хорів і сольових співів в супроводі оркестри руско-народного театру.

— Зі Стрия пишуть нам: Загальні збори Відділу окружного «Взаїмна поміч галицьких і буковинських учителів і учительок» в Стрию відбудуть ся дня 1. січня 1908. о год. 11. рено в салі «Народного Дому». — Загальні збори філії Руского Тов-а педагогічного в Стрию відбудуть ся дня 1. січня 1908. о 2. год. по полудни в салі «Народного Дому». — Дня 2. січня 1908 в салі «Народного Дому» в Стрию відиграє кружок аматорський стрийського «Сокола» драму І. Франка «Безталанна» зі співами і танцями на дохід Бурси філії Руского Товариства педагогічного в Стрию. Початок о год. 7½ вечером.

— Відзначеня. Цісар надав міністрови просьвіти Мархетови і міністрови залізниць ордер залізничної корони І класи.

— З Тов-а «Земля». Просимо усіх Вповажаних членів парцеляційного Товариства «Земля» у Львові, ул. Сикстуска 43. Б., котрим з початком сего місяця ми вислали відозви що до виплачуваня уділів, щоби по можности як найскорше вплатили заявлені уділи. Рівнож просимо о приєднуваня як найбільше членів для нашого товариства. — Дирекція.

Наука, штука, література.

— Із нашого театру. В четвер виставлено в в Коломиї «Гальку». Життя нашого театру в сию пору — се переломова хвиля. На полі драматургії йде у нас по обох боках кордону завзята борба між старими привичками й формами а новітньою технікою й новими сюжетами. Видно бажанне основної реформи драми. Отсі стремління відбувають ся і на самім театрі. І ту видно бажанне вдоволити тим новим вимогам та дати українській публиці репертуар відповідний її піднесеному престижови. Се бажанне гарне — бо се прогрес. Розуміть ся, о стільки, о скільки. Галицький український театр мусить бороти ся з важкими матеріальними та формальними перепонами — і се відбиваєть ся очевидно на кожному його кроці. Та все таки поступ і ту видно.

Одною з таких гарних прояв є вистава «Гальки». Се проба лету у вижини. Відірвати ся від того обмеженого ґрунту, виглянути поза тісний обрій чисто локальних інтересів — отсе почуття, яке уносить ся над такими виставами в нашому театрі. Так і повинно бути, бо театр може розвинути ся тільки на широких основах, а коли замкнеть ся у вузькі рами, він мусить знидїти. Драма — се широкий розмах духа і вона потребує широких просторів.

Інша річ, чи се по силам нашого театру. Очевидна біднота, що так і просвічує з кожної декорації, з кожного обсягу наших артистів, не надаєть ся до великопанського весілля Януша з багатого Стольничівною. Глядиш на ті срібні, велетеньські чарки, на тое бундючне

поведеня панства, що не знало стриму в своїх бажанях, а ту так і мигне тобі перед очима витертий контуш, що ще актом перед тим був гуцульским убором — і ілюзія розвіяла ся разом із тим вітром, що віє з верхів гір. Або бачиш перед собою Гуцулів, бачиш їх власну церкву. І входять вони там і хрестять ся по своєму. А ту нараз розлягаєть ся музика чудовими тонами органів, що могутними каскадами лють ся яругою річки. Певна річ, справленне мових гуральських одягів коштовне і ми розуміємо се — але ілюзія пропала.... І так всюди і всюди... А артисти? З їх боку видно як найкраспі интенції. Та все таки. Всюди «але», якого так трудно зрозуміти. Чому режисерия не зверне пильнішої уваги на підмальоване лица? Так воно непримно вражає, коли з найдалшого місця і то слабом зором бачиш тую верству мальованя на щокках і тії наче патички невідповідно прикріплені вуса. Сеж не так трудно.

Грою вибив ся на перше місце п. А. Гаєк в ролі Антося. Його поява була справдішною декорацією сцени. Знаменита гра, певний голос, виразна дикція — робила сильне вражіння. Передовсім друга дія позволила п. Гаєкови виявити свій талан у повнійшій силі. Побіч него звертала увагу п. Рубчакова в титуловій ролі. Хоч голос у неї слабкий — сама її поява мусить робити вражіння. Передовсім треба піднести її знамениту гру. Психічні перипетії зміла вона віддати із справдішнім артизмом. Божевілле Гальки переймло кожного до глибини. З інших належить ще піднести ролі п. Петровичевої (Зофія), яка зміла надати своєму голосови гучність і п. Рубчака (Стольник), який незвичайно виразною дикцією відбивав від інших. На жаль не дописала видна роль Януша (п. Константинович). Яксь несмілість і недиспозиція голосу неували дещо вражіння. Хори введено загально коректно з виємом кількох, впрочім незначних похибок у такті або детонації.

Ще одна увага. Публика рада би розуміти тов, що дієть ся на сцені. Виговір слів мусить бути киче виразний...

А публіка? Було єї досить — так щож! Гамір майже не вгавав. Інтродукцій зовсім не було чути. Правда, вони безбарвні для ширших мас і багато знає «Гальку» вже на память, та все таки не завадилоб послушати...

Я. Гордінський.

Телеграми

з дня 28. грудня.

Прага. Hlas Naroda доносить, що пос. Герольд обробив проєкт чешко-німецької угоди, який є вже в руках президента міністрів бар. Бека.

Петербург. В державній друкарні зроблено ревизію і найдено нелегальну літературу.

Париж. Президент Франції Фалієр, президент міністрів і міністер війни прийняли вчера на авдиенції ген. Тамеде-а, який виїздить до Марока, де обійме команду над французькою армією на місце хорого ген. Дріде-а. Француске правительство заявило, що скріпить свою армію в Мароко, аби прискорити виправу до Медуне.

Вігозба до милосердних сердець.

Круглі сироти в числі девяти душ по офіціалі судовім, Русиві, пригадують ся перед Сьвятами Різдвяними і Новим Роком ласкавій памяти ВП. Земляків і просять о рпсилку на руки Адміністрації «Руслана» підмоги на закупно топлива та найпотрібніших средств поживи.

При закупні товарів просимо покликвати ся на анонси нашої часописи!

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ.

Готель, реставрація і казарня — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 27. с. м.: Лев Вольман, Золочів; Стефан Плиско, Задарів; о. Леонтович Теодор, Зашків; о. Петро Левицький, Городок; др. Кир. Дольницький, Стрий; Василь Пящук, Старгород; Василь Добжанський, Крехів; Орест Литвиневич, Теревовля; др. Білинський.

„Псалтиря розширена“

в дусі християнської молитви і пр. для ужитку церков. і молитвенного, поручена всіми трома Ординариями. — В оправі 4 кор., брошурована 3 кор. 50 сот. Вислаз за попереднім присланем гроший, або посліплатою: А. Слюсарчук, парох Рунґури, п. Печеніжин.

1. Домашній адвокат, вичерпуючий збірник взорів і примірів, спорних письм, що відносять ся до цивільного закона, цивільної процедури і ординації екекційної разом з ореченнями найвисшого трибуналу при кождім взорі поміченими. 4 К 50 с.

2. Правничий поради́к в справах адміністративних, автономичних, цивільних, карних і скарбових з комплетним збірником взорів, примірів, подаій, жалоб, протестів, рекурсів і документів ітд. ітд., разом з юдикатурою найвисших властей з додатком тариф адміністративних, судових і скарбових у виді лексикона. 10 К 60 с.

3. Право громадске для всіх сільських і міських громад галицьких. (Окрема відбитка з «Поради́ка правничого»). 2 К 50 с.

4. Приписи податкові і промислові. (Окрема відбитка). 1 К.

5. Приписи до виясненя права пропінації обовязуючі по упляві 1910 року. 1 К 10 с.

6. Збірник приписів, розпорядків і оречень найвисших адмін. властей про право пропінації (pro і contra), гуртовні торговлі пропін. напитками, та вироби і дрібну продажу солдженних напитків, пива загран., вина і денатур. спиритус ітд. — та приписи що до громадс. олат і карного поступованя, як також що до їх взновленя. 2 К 10 с.

Замовляючи ті книжки належить надіслати поштовим переказом означену належність під адресою: С. Вайнштон, Львів, Різниця 5. (8—10)

Поручає ся дешеве і совісне

Артистично ритівниче заведење А. ЗІГМАНА

— у Львові, ул. Сикстуска ч. 14. —

Робітня металевих і кавчукових печаток.

Монограми, герби і всякі гравури — вивіски ритовані і ляні, прасовані бляхи для сторожів і товариств. — Поручає ся яко доставець ріжних руских товариств і Урядів парохіяльних. (2—?)

Трівкий і певний зарібок від 20 до 30 К тижнево

Може мати кождий, хто буде працювати на опатентованій «довгий» машині

„Славія“

Аві вік аві час не можуть бути на першоді.

Віддалене не має жадного значія.

Докладне виучене даром.

На бажане послаємо учительки до дому.

Скінчені праці приймаємо до дальшої відпродажи.

Перше галицке підприємство домашних робіт поньчощкових на довгих машинах до плетєня

Лібаль і С-ка

Зареєстроване товариство торговельне

Львів, ул. Кохановського ч. 39—34.

Не купуйте кулістих машин, бо они без вартости!

Жадайте проспектів. (38—?)

